

PLAN NAȚIONAL DE DEZVOLTARE pentru anii 2024-2026

INTRODUCERE

O caracteristică distinctivă a Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare – *SND*)¹ constă în responsabilizarea autorităților publice în implementarea acesteia, prin dezvoltarea unui mecanism coerent de implementare, care să asigure o sincronizare clară dintre SND, strategiile sectoriale și instituționale și cadrul de planificare bugetară. Pentru a asigura realizarea acestui deziderat, Cadrul de planificare strategică, stabilit conform Hotărârii Guvernului nr. 386/2020, prevede elaborarea Planului național de dezvoltare.

Planul național de dezvoltare pentru anii 2024-2026 (în continuare – *Plan*) reprezintă principalul document care stabilește prioritățile de politici publice ale Guvernului pentru o perioadă de trei ani și conține direcțiile prioritare și măsurile pentru implementarea obiectivelor strategice ale țării. Documentul asigură operaționalizarea prevederilor SND, Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” și ale angajamentelor internaționale, inclusiv ale Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (în continuare – *Acordul de Asociere RM- UE*), Agenda de Asociere RM-UE 2021–2027, angajamentele care derivă din statutul de țară candidată la aderarea la UE, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030.

Prezentul Plan reprezintă un document ciclic, care va fi actualizat anual în perioada martie-iunie, constituind documentul de referință în procesul de elaborare a Cadrului bugetar pe termen mediu. Planul este constituit din partea descriptivă și partea operațională, ambele fiind structurate în baza celor 10 obiective generale stabilite în SND și corelate cu obiectivele și prioritățile stipulate în cadrul național de planificare strategică.

Partea descriptivă conține descrierea direcțiilor de intervenție prioritare pe termen mediu și evoluția prognozată a indicatorilor de impact stabiliți pentru fiecare obiectiv general, precum și o descriere succintă a acțiunilor prioritare de reformă și logica intervențiilor ce urmează a fi realizate de Guvern în următorii trei ani. De asemenea, a fost stabilită corelarea și contribuția acțiunilor de reformă planificate în Partea operațională la realizarea angajamentelor și obiectivelor asumate în cadrul Planului Național „Construim Moldova Europeană”, Programului de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană” și Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Totodată, au fost estimate costurile totale de implementare a acțiunilor de reformă setate pentru fiecare obiectiv general și sursele de finanțare a acestora.

Partea operațională detaliază viziunea și etapele-cheie setate în partea descriptivă, prin acțiuni de politici concrete, care urmează a fi realizate de către Guvern în perioada 2024-2026, pentru a demara și a implementa reformele stabilite în cadrul strategic pe termen mediu și lung. Programul conține estimarea costurilor de implementare a acțiunilor de reformă, inclusiv sursele de acoperire a acestora, fiind incluse referințele la programele/subprogramele bugetare, conform anexei nr. 7 la Ordinul ministrului finanțelor nr. 208/2015, în scopul de a alinia obiectivele și acțiunile prezentului Plan la Cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, Programul conține estimări privind necesitățile de finanțare pentru acțiunile de reformă care nu au acoperire financiară din resursele bugetare. Resursele financiare necesare pentru implementarea acțiunilor de

---

¹ *Legea nr. 315/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”*

reformă proiectate în Program, dar care nu au acoperire financiară, urmează a fi identificate și considerate în cadrul dialogului cu potențialii investitori și parteneri de dezvoltare, inclusiv în cadrul Platformei de Sprijin pentru Moldova.

Partea operațională integrează, de asemenea, un set de indicatori de impact și rezultat pentru fiecare obiectiv specific, prin intermediul cărora va fi evaluat anual impactul acțiunilor de reformă asupra populației. Rezultatele evaluării vor fi consemnate în raportul anual de progres, care va constitui un reper pentru actualizarea anuală a prevederilor documentului, cu reproiectarea setului de măsuri pentru următoarea perioadă de planificare trienală (2025-2027).

Prioritățile de politici pentru termen mediu (2024-2026)

Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2024 - 2026 înglobează setul de reforme, care vor contribui la realizarea obiectivelor cu impact asupra tuturor domeniilor de activitate ale Guvernului în contextul implementării de către Republica Moldova a criteriilor de aderare la Uniunea Europeană și vor contribui la realizarea celor 4 priorități stabilite în Planul Național „Construim Moldova Europeană”, și anume:

- i) Asigurarea păcii și securității;
- ii) Dezvoltarea economică și crearea locurilor de muncă;
- iii) Modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile noastre;
- iv) Reforma justiției.

Pe termen mediu, misiunea Guvernului va consta în modernizarea localităților Republicii Moldova, garantarea securității fiecărui cetățean, contribuția la creșterea veniturilor și crearea de locuri de muncă bine plătite, iar pe termen lung obiectivul principal fiind aderarea țării noastre la Uniunea Europeană până în anul 2030.

În perioada 2024-2026, acțiunile de reformă proiectate vor contribui direct la modernizarea infrastructurilor, construcția și reabilitarea spitalelor și școlilor, la susținerea antreprenorilor în vederea sporirii exporturilor pe piața UE, la reformarea sistemului de asistență socială și a politicilor de ocupare a forței de muncă, la dezvoltarea serviciilor publice electronice, la dezvoltarea și extinderea suprafețelor împădurite, la îmbunătățirea serviciilor pentru diasporă și eliminarea corupției din instituțiile statului.

Pe termen mediu, un accent sporit se va pune pe dezvoltarea unei administrații administrației publice moderne, eficiente și reziliente, creșterea nivelului de performanță al instituțiilor publice, creșterea capacităților de absorbție a fondurilor și implementarea eficientă a proiectelor și politicilor publice.

Obiectivul general 1: Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților

Obiectivul Guvernului Republicii Moldova de creștere a veniturilor din surse durabile și atenuare a inegalităților presupune implementarea în următoarea perioadă a unui set larg de politici economice și sociale menite să sprijine o creștere economică sustenabilă care să reducă discrepanțele sociale și să asigure partajarea echilibrată a prosperității economice. Direcțiile principale de intervenții vor fi orientate spre creșterea productivității muncii, dezvoltarea oportunităților pentru antreprenoriat și inovații, digitalizarea economiei și promovarea economiei verzi, creșterea competitivității sectorului agricol, creșterea ocupării forței de muncă și crearea locurilor de muncă decente, dezvoltarea educației și a calificărilor.

Sporirea accesului la finanțe pentru antreprenori va reprezenta un pilon de impulsione a economiei, astfel încât ponderea în PIB a creditelor acordate sectorului privat să crească de la 23% în 2022 până la 35% în 2026. Creșterea competitivității economice a Republicii Moldova se va baza pe îmbunătățirea infrastructurii de suport în afaceri, integrarea cercetării, dezvoltării și inovării în economie, accentuarea sectoarelor cu valoare adăugată sporită. În acest sens, se propune creșterea ponderii valorii adăugate a industriei prelucrătoare în PIB de la 9% în 2022 până la 11% în 2026. Transpunerea în economie a standardelor și cerințelor de calitate, siguranță și control, în contextul alinierii la standardele europene, urmează să se transpună în diversificarea piețelor pentru produsele autohtone și creșterea exporturilor de bunuri și servicii (creșterea medie anuală așteptată de circa 17%).

Prin promovarea sectoarelor cu valoare adăugată înaltă și utilizare intensivă a forței de muncă, susținerea dezvoltării și a internaționalizării afacerilor, promovarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă se dorește creșterea ratei de ocupare medii anuale a populației de la 40,5% în 2022 până la 46% în 2026.

Astfel, până în anul 2026, după o perioadă economică dificilă marcată de impactul conflictului armat din țara vecină, se propune revenirea la o creștere economică stabilă, în medie de cel puțin 4-5% anual, concomitent cu asigurarea progresului în reducerea sărăciei și a inegalităților. Rata sărăciei absolute urmează să fie redusă de la 31% în 2022 până la 24% în 2026, iar a inegalității, măsurată prin coeficientul Gini, cu cel puțin 2 unități.

Costul total de implementare al acțiunilor planificate la obiectivul general nr. 1 pentru perioada anilor 2024-2026 se estimează la 4 051 605,6 mii lei, inclusiv 983 404,8 mii lei costuri finanțate din bugetul de stat și asistență externă și 3 068 200,8 mii lei costuri neacoperite. Astfel, pentru anul 2024 resursele financiare necesare pentru realizarea reformelor planificate se estimează la 476 779,7 mii lei, pentru anul 2025 acestea se vor cifra la circa 1 371 571,3 mii lei, iar pentru anul 2026 valoarea acestora va constitui 2 203 254,6 mii lei.

Implementarea acțiunilor de reformă planificate în Partea operațională va contribui la realizare următoarelor angajamente și obiective:

Planul Național „Construim Moldova Europeană” 20 de acțiuni Guvernamentale:

- Prioritatea 9. Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii. *Sporirea accesului la finanțare pentru antreprenori prin intermediul fondului FACEM care oferă IMM-urilor acces la împrumuturi bancare competitive la o dobândă de 3% (USD/EUR) și 7% (LEI), pe o perioadă de până la 7 ani, cu renunțarea la plata dobânzii în primii trei ani "373". Capitalizarea fondului până la 2,4 mld. lei până în 2026.*
- Prioritatea 10. Majorarea și distribuirea corectă a ajutorului financiar pentru agricultori. *Revizuirea condițiilor și criteriilor de accesare a subvențiilor de către fermierii mici și mijlocii, prin intermediul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (AIPA); sprijinirea acestora prin acordarea de granturi și împrumuturi la costuri de finanțare reduse pentru investiții în tehnică și tehnologii.*

- Prioritatea 11. Reducerea birocrăției pentru antreprenori. *Facilitarea creării de afaceri și generarea de venituri, prin reducerea birocrăției administrative, inclusiv în domeniile: hotelier, telecomunicații, construcții, piețe financiare, comerț electronic; reducerea cerințelor de raportare pentru întreprinderi; a taxelor de impozitare, liberalizarea restricțiilor privind forța de muncă străină.*
- Prioritatea 12. Creșterea exporturilor agricole către UE. *Extinderea tipurilor de categorii de produse aprobate pentru a fi exportate în UE și obținerea dreptului de a le exporta pe piața UE, prin intermediul laboratoarelor ANSA; promovarea unor acțiuni specifice de sprijinire a fermierilor (convenții, training-uri, asistență tehnică). Crearea a 10 camere de agricultură.*

Programul de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană”:

- Obiectiv 3. Promovarea măsurilor de dereglementare a economiei, eliminarea barierelor birocratice și a procedurilor normative excesive din calea antreprenorilor.
- Obiectiv 4. Crearea precondițiilor pentru lansarea de noi afaceri prin facilitarea deschiderii, a dezvoltării și a internaționalizării afacerilor, susținerea IMM-urilor prin programe de finanțare și instruire.
- Obiectiv 5. Majorarea influxului de investiții străine și locale în toate domeniile, inclusiv în industrie, IT, întreprinderi de prelucrare a producției agricole și în infrastructura post-recoltare.
- Obiectiv 6. Implementarea de politici și măsuri coerente de accelerare a tranziției la economia circulară și economia verde și de adaptare a tuturor sectoarelor la efectele schimbărilor climatice, în vederea atingerii obiectivului neutralității emisiilor de dioxid de carbon până în 2030.
- Obiectiv 7. Extinderea accesului la servicii electronice pentru cetățeni și antreprenori, promovarea digitalizării proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice.
- Obiectiv 8. Creșterea competitivității sectorului agricol și facilitarea accesului producătorilor autohtoni la piețe noi de desfacere.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă:

- Ținta națională 1.2. Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit pragului național;
- Ținta națională 2.3. Până în 2030, creșterea productivității agricole și veniturilor producătorilor agricoli mici prin accesul sigur și egal la factori de producție, cunoștințe, servicii financiare și piețe;
- Ținta națională 8.2. Stimularea creșterii productivității cu ritmuri mai rapide față de creșterea salariului real, prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv accentuarea pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă;
- Ținta națională 8.3. Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.
- Ținta națională 8.4. Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producere, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului.
- Ținta națională 8.5. Până în 2030, atingerea unui nivel al ocupării similar cu media țărilor din Europa Centrală și de Est, și stimularea ocupării productive și a muncii decente pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.
- Ținta națională 8.7. Eradicarea muncii forțate, traficului de ființe umane și a muncii copiilor.

- Ținta națională 8.8. Protecția drepturilor la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți angajații.

Obiectivul general 2: Îmbunătățirea condițiilor de trai

Pentru îmbunătățirea condițiilor de trai, Guvernul Republicii Moldova a planificat realizarea unei serii de priorități ambițioase, care implică investiții în infrastructura de mobilitate, de comunicații, sisteme de apeduct și sanitație și construcții pentru a stimula dezvoltarea economică și creșterea competitivității naționale.

Pentru orizontul 2026, Republica Moldova își propune atingerea scalei de 3,5 puncte la nivel internațional la calitatea infrastructurii rutiere (unde 0-calitatea rea, 7-excelent; Raportul Competitivității Globale), majorarea parcursului mărfurilor transportate și a pasagerilor până la 20 t/km și respectiv 40 pasageri/km și diminuarea ratei accidentelor rutiere la 100 de mii de populație până la 78, în acest sens prioritățile pe termen mediu fiind axate pe reabilitarea, modernizarea și construcția rețelelor de transport rutier, feroviar și naval, și dezvoltarea unui sistem accesibil, durabil și interoperabil de transport de pasageri și mărfuri.

În vederea ridicării calității vieții cetățenilor din regiuni, investițiile țintesc dezvoltarea și reabilitării atât a infrastructurii de afaceri, obiectivelor turistice, sistemelor de alimentare cu apă și sanitație, cât și dezvoltarea infrastructurii de recreere și elaborarea planurilor urbanistice, astfel ca în anul 2026 să fie atinsă ponderea de acces a populației la surse de alimentare cu apă de 91%, iar de conectare la serviciul public de canalizare – cel puțin 53 %.

Totodată, diminuarea consumului energetic prin renovarea clădirilor publice cu măsuri de eficiență energetică și majorarea ponderii utilizării energiei din surse regenerabile în consumul final brut până la 25% este privită ca prioritate națională.

Costul total de implementare al acțiunilor planificate la obiectivul general nr. 2 al PND pentru perioada anilor 2024-2026 se estimează la 12 260 908,1 mii lei, inclusiv 8 522 515,5 mii lei costuri finanțate din bugetul de stat și asistență externă și 3 738 392,6 mii lei costuri neacoperite. Astfel, pentru anul 2024 resursele financiare necesare pentru realizarea reformelor planificate se estimează la 1 477 186,6 mii lei, pentru anul 2025 acestea se vor cifra la circa 2 197 406,6 mii lei, iar pentru anul 2026 valoarea acestora va constitui 8 586 314,9 mii lei.

Implementarea acțiunilor de reformă planificate în Partea operațională va contribui la realizare următoarelor angajamente și obiective:

Planul Național „Construim Moldova Europeană” 20 de acțiuni Guvernamentale:

- Prioritatea nr. 1. Modernizarea Orașelor și Satelor. *Prin Programul Național „Satul European” vor fi finanțate proiecte de dezvoltare locală în cel puțin 496 de localități (+361 proiecte mai mici) care furnizează cetățenilor servicii publice de calitate și infrastructură modernă.*
- Prioritatea nr. 2. Eficientizarea energetică a clădirilor. *Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice cu destinație socială și blocurilor rezidențiale; extinderea cerințelor minime de performanță energetică pentru clădiri; promulgarea statutului Agenției de Eficiență Energetică; crearea Fondului de Eficiență Energetică pentru Locuințe.*
- Prioritatea nr. 3. Apă curată și sanitație. *Revizuirea cadrului legislativ în domeniul alimentării cu apă și sanitație, consolidarea dialogului cu România și Ucraina pentru a asigura gestionarea integrată a resurselor de apă și a ecosistemelor acvatice, în conformitate cu cerințele internaționale de mediu.*

Construcția proiectelor regionale de alimentare cu apă și canalizare. Dezvoltarea infrastructurilor de distribuție a apei.

- Prioritatea nr. 4. Modernizarea drumurilor și podurilor. *Reabilitarea drumurilor naționale M2 (drumul de ocolire a municipiului Chișinău) și M5 (Criva- Bălți-), R 14.1 Soroca- Arionești- Otaci, și poduri Leova-Bumbăta, Leușeni-Albița, Cahul-Oancea, Ungheni- Ungheni, Sculeni-Sculeni, Cosăuți-Yampil.*

Programul de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană”:

- Obiectivul nr. 4. Crearea condițiilor pentru lansarea de noi afaceri prin facilitarea deschiderii, a dezvoltării și a internaționalizării afacerilor, susținerea IMM-urilor prin programe de finanțare și instruire;
- Obiectivul nr. 17. Sporirea mobilității cetățenilor prin sisteme de transport eficiente, durabile și sigure, prin dezvoltarea huburilor multimodale, promovarea siguranței rutiere, dezvoltarea infrastructurii drumurilor și transporturilor rutiere, restructurarea, modernizarea și sporirea interconectării transportului feroviar;
- Obiectivul nr. 18. Îmbunătățirea condițiilor de trai prin sporirea accesului oamenilor la surse sigure de apă, sisteme de canalizare, infrastructură rutieră, prin extinderea infrastructurii alimentare cu apă și sanitație, precum și fortificarea capacității operatorilor de apă și canalizare

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă:

- Ținta națională 6.1. Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru cel puțin 95% din populație;
- Ținta națională 6.2. Până în 2030, realizarea accesului universal la condiții sanitare adecvate și echitabile pentru cel puțin 65 % din populație, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile;
- Ținta națională 6.b. Planificarea și programarea în mod coerent și etapizat a dezvoltării unei infrastructuri de alimentare cu apă și sanitație îmbunătățite pentru toate comunitățile, pe baza unor criterii de selectare bine definite și transparente, incluzând implicarea comunităților beneficiare;
- Ținta națională 7.2. Până în 2030, asigurarea unei ponderi a energiei din surse regenerabile de cel puțin 15% în consumul final brut de energie electrică;
- Ținta națională 7.3. Obținerea, în perioada 2024-2030, a noilor economii anuale de energie în mărime de 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022;
- Ținta națională 9.1. Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice în regiunile țării pentru a susține dezvoltarea economică și creșterea bunăstării populației, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți;
- Ținta națională 11.2. Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public.

Obiectivul general 7: Asigurarea unei guvernări eficiente, incluzive și transparente

O administrație publică eficientă, incluzivă și transparentă este o condiție pentru promovarea politicilor și a reformelor de calitate în orice domeniu și pentru implementarea tuturor angajamentelor asumate. Reformarea

administrației publice urmărește crearea unei administrații publice moderne, profesioniste și care oferă servicii publice de calitate, în corespundere cu necesitățile reale și așteptările cetățenilor, inclusiv din diasporă, și ale entităților sociale și economice. În prim plan fiind poziționată dezvoltarea instrumentelor pentru eficientizarea activității autorităților, profesionalizarea funcționarilor publici, fortificarea sistemului de fundamentare, elaborare și implementare a politicilor publice, digitalizarea și modernizarea serviciilor publice.

În rezultatul implementării reformei administrației publice către anul 2026 se țintește majorarea eficacității administrației publice până la +0,1 p. și a calității reglementării până la 0,5 p. (pe o scară de la -2,5 - +2,5; +0,79 și respectiv + 0,4 față de anul 2022), majorarea ponderii cetățenilor care au accesat servicii publice în format electronic până la 65,4 % și reformarea sistemului de achiziții publice pentru a majora ponderea contractelor de achiziții ce conțin criterii sociale, mediu, inovare și performanță până la 15%.

O direcție importantă este consolidarea și modernizarea cadrului instituțional și al infrastructurii sistemului statistic național și optimizarea proceselor statistice pentru a extinde numărul de date disponibile și a spori gradul de satisfacere a utilizatorilor față de statisticile oficiale ale până la cel puțin 70%.

Totodată pentru a spori capacitatea administrației publice locale de a furniza într-un mod echitabil servicii publice accesibile populației și a implementa cu succes politici locale care răspund necesităților fiecărui cetățean, este lansată reforma de amalgamare, fiind planificat un grad de amalgamare voluntară de circa 30% din UAT-urile de nivel I către finele anului 2026.

Costul total de implementare al acțiunilor planificate la obiectivul general nr. 7 pentru perioada anilor 2024-2026 se estimează la 1 482 259,9 mii lei, inclusiv 882 761,4 mii lei costuri finanțate din bugetul de stat și asistență externă și 599 498,5 mii lei costuri neacoperite. Astfel, pentru anul 2024 resursele financiare necesare pentru realizarea reformelor planificate se estimează la 710 409,7 mii lei, pentru anul 2025 acestea se vor cifra la circa 493 499,9 mii lei, iar pentru anul 2026 valoarea acestora va constitui 278 350,3 mii lei.

Implementarea acțiunilor de reformă planificate în partea operațională va contribui la realizarea următoarelor angajamente și obiective:

Planul Național „Construim Moldova Europeană” 20 de acțiuni Guvernamentale:

- Prioritatea nr. 5. Digitalizarea serviciilor publice. *Dezvoltarea unei aplicații mobile care să ofere acces la toate serviciile guvernamentale digitalizate și îmbunătățirea dialogului cu cetățenii; digitalizarea buletinelor de identitate și a permiselor de conducere; promovarea aplicației pentru o utilizare la scară largă;*
- Prioritatea nr. 16. Servicii accesibile pentru diasporă. *Facilitarea accesului la serviciile guvernamentale pentru diaspora moldoveană; eliminarea tarifelor de roaming în conformitate cu legislația UE; aderarea la SEPA (Spațiul Unic de Plăți în Euro);*
- Prioritatea nr. 20. Aderarea la UE către anul 2030. *Îndeplinirea celor 9 recomandări pentru aderarea la UE prin alinierea cadrului legal în toate sectoarele relevante, inclusiv justiție, combaterea corupției, finanțarea partidelor politice, proprietatea și finanțarea mass-mediei, dominanța pieței și concurența, guvernanta întreprinderilor de stat, aplicarea legii, infracțiunile cibernetice, infracțiunile financiare, reforma administrației publice, digitalizare, implicarea societății civile în luarea deciziilor, protecția drepturilor omului. Finalizarea implementării a 60 de acțiuni în baza celor 9 recomandări.*

Programul de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană”:

- Obiectivul nr. 1. Deschiderea negocierilor pentru aderarea la Uniunea Europeană și accelerarea procesului de integrare;

- Obiectivul nr. 2. Elaborarea mecanismului pentru asigurarea disciplinei și evaluarea autorităților publice și a întreprinderilor de stat, precum și definirea criteriilor de performanță adecvate pentru activitatea acestora;
- Obiectivul nr. 7. Extinderea accesului la servicii electronice pentru cetățeni și antreprenori, promovarea digitalizării proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice;
- Obiectivul nr. 14. Avansarea reformei administrației publice la nivel central și local;
- Obiectivul nr. 24. Extinderea serviciilor de calitate, inclusiv a celor digitale, pentru diaspora și integrarea diasporei în viața economică.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă:

- Ținta națională nr. 17.14. Sporirea coerenței politicilor naționale pentru dezvoltare durabilă;
- 17.15. Asigurarea respectării de către partenerii de dezvoltare a spațiului de politici și autorității țării în stabilirea și implementarea politicilor de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă;
- 17.18. Până în 2025, sporirea semnificativă a disponibilității datelor calitative, în timp util, fiabile și dezagregate caracteristici relevante în contextul național;
- 17.19. Până în 2030, dezvoltare în baza inițiativelor existente a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează PIB și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice.

PARTEA OPERAȚIONALĂ

PLANUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE PENTRU ANII 2024-2026

Nr.	Acțiune	Perioada de realizare	Indicatori de monitorizare	Costuri acoperite CBTM/ Asistență externă 2024 (mii lei)	Costuri acoperite CBTM/ Asistență externă 2025 (mii lei)	Costuri acoperite CBTM/ Asistență externă 2026 (mii lei)	Subprogram bugetar/ Proiectul de asistență	Costuri neacoperite 2024 (mii lei)	Costuri neacoperite 2025 (mii lei)	Costuri neacoperite 2026 (mii lei)	Cost total (mii lei)	Autoritate responsabilă	Document de referință
Obiectiv specific 1.3. Ameliorarea condițiilor de muncă și reducerea ocupării informale													
1.	Asigurarea infrastructurii de transporturi calitativă și sigură în vederea integrării în rețeaua europeană de transport	Trim. I, 2023 - Trim. IV, 2030	1. Reabilitarea, modernizarea și construcția drumurilor de acces către poduri și a Posturilor Vamale (5 drumuri de acces, estimativ 16 km) - trim. IV, anual 2. Diminuarea cu 15 % a drumurilor publice „rele” și „foarte rele” - trim. IV, anual 3. Creșterea cu 8% a drumurilor naționale îmbunătățite și transferate la categoria de drumuri în stare „bună” și „foarte bună”, aproximativ 450 km - trim. IV, anual 4. Diminuarea în anul 2026 a numărului de accidente rutiere cu 10% în comparație cu anul 2023 - trim. IV, anual 5. Elaborarea studiului de fezabilitate privind „Construirea autostrăzii Chișinău-Iași” - trim. IV, a. 2026	3501439,9	5170055,7	5078270	64,02	997160,1	1627944,3	1653930	18028800	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Finanțelor; Serviciul Vamal Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”; autoritățile publice locale de nivelul al doilea	SND, 5.19, p. 6), 3), 2), 5), 1), 5.18, p. 3); ODD 11.2; Agenda de Asociere RM-UE 2021-2027; Legea drumurilor nr. 509/1995; Legea fondului rutier nr.720/1996; Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier
2.	Eficiențizarea transportului de pasageri și de marfă prin accesibilitate, durabilitate și interoperabilitate	Trim. I, 2024 - Trim. IV, 2030	1. Studiu de fezabilitate elaborat pentru extinderea portului Giurgiulești și construcția unui port uscat - trim. III, 2025 2. Program de reînnoire a parcului de vehicule antrenat în efectuarea transportului de persoane prin servicii regulate elaborat, pînă în - trim IV, 2024 3. Implementarea a 4 subsisteme funcționale pînă în - trim. IV, 2026, din cadrul Sistemului de management integrat al transporturilor rutiere 4. Platforma de atestare profesională funcțională în cadrul Agenției Naționale Transport Auto- trim. IV, 2025 5. Î.S. „Calea Ferată din Moldova” reorganizată - trim. IV, 2025 6. Majorarea cu 2000 de vagoane marfare a parcului de vagoane - trim. IV, 2026 7. 233 km de cale ferată reparate a tronsonului de cale ferată Bender – Căușeni – Basarabeasca – Etulia – Giurgiulești - trim. IV, 2026 8. 128 km de cale ferată reparate a tronsonului de cale ferată Vălcineț-Ocnîța-Bălți-Ungheni-Căinari - trim. IV, 2025 9. Sistemul informațional funcțional în cadrul Autorității Aeronautice Civile - trim. IV, 2026 10. Sistemul informațional funcțional compatibil cu bazele de date europene „Programul național de siguranță a zborurilor” - trim. IV, 2026	782904,2	3136377,3	3156377,3	64.05; 64.06; Proiect de asistență externă: „Procurarea materialului rulant și reabilitarea infrastructurii feroviare”, BERD și BEI	112900	106500	105000	7400059,3	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția Națională Transport Auto; Agenția Națională Transport Auto; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; Agenția Proprietății Publice; Agenția Feroviară; S.A. „Calea Ferată”; S.A. „CFM Pasageri și Marfă”; S.A. „CFM Infra”; Autoritatea Aeronautică Civilă	SND 5.18 Politici și management în domeniul transporturilor și infrastructurii drumurilor, 5.19 Dezvoltarea drumurilor și a transporturilor rutiere, alin. 8, 5.20. Dezvoltarea transportului feroviar, alin. 2; ; ODD 9.1.; HG nr.126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier; AA, cap.15 Transport; SND 5.20 Direcția de intervenție, alin.1; PAG, cap. V/Infrastructură și dezvoltare regională, alin.2, 6, 10; SSC în contextul CBTM 24-26 transport și infrastructură, B.2, acțiunea 23, acțiunea 24; HG nr.133/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile; Programul european de siguranță a aviației, Bruxelles COM (2015)599 final; Anexa 19 („Managementul siguranței”) la Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago în 1944; Codul aerian nr.301/2017; HG nr.297/2020 cu privire la aprobarea Programului National de siguranță a zborurilor
Obiectiv specific 2.3. Asigurarea accesului universal la ape ducte și la sisteme de sanitație sigure													
3.	Reformarea domeniului construcțiilor și urbanismului	Trim. I, 2024 - Trim. IV, 2030	1. 15 normative în construcții elaborate - trim. IV, 2024, anual 2. Crearea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții - trim. IV, 2024	6604,2	6604,2	6604,2	61.04	74			19886,6	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Oficiul de amenajare a teritoriului, urbanism, construcții și locuințe	AA, cap. III, Bariere tehnice în calea comerțului, standardizare, metrologie, acreditare și evaluarea conformității, art. 173; SND 5.17 Politici și management în domeniul dezvoltării regionale, locale și construcțiilor, alin.6
4.	Dezvoltarea regiunilor și localităților țării prin implementarea proiectelor de infrastructură	Trim. I, 2022 - Trim. IV, 2030	1. 9 obiective de suport în afaceri conectate la infrastructura de acces și utilități publice, reabilite sau construite - trim. IV, 2024 2. 8 obiective turistice incluse în circuitul turistic - trim. IV, 2024 3. 155 proiecte de Dezvoltare Locală implementate - trim. IV, 2024 4. 26 proiecte de Dezvoltare Regională implementate - trim. IV, 2024	912702,8	729494,9	599742	50.04; 66.02; 75.03; 75.02				9588997	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția de Dezvoltare Regională Nord; Agenția de Dezvoltare Regională Centru; Agenția de Dezvoltare Regională Sud; Agenția de Dezvoltare Regională UTA	SNDRL 2022-2028; DUP 2022-2024; SND 5.17. Politici și management în domeniul dezvoltării regionale, locale și construcțiilor, alin. 4; SAAS (2014 – 2030); Agenda de Asociere RM-UE (2021-2027) cap.2, alin.7, 18; PN20, acțiunea 1. Modernizarea orașelor și satelor, 3. Apă curată și sanitație; Acordului de

			5. 190 localități cu acces la sistem de alimentare cu apă - trim. IV, 2024 6. 395 instituții publice cu acces la sistemul de apă - trim. IV, 2024 7. 380,23 km rețea de canalizare - trim. IV, 2024 8. 51 stații de pompare a apelor uzate - trim. IV, 2024 9. 31 stații de epurare - trim. IV, 2024 10. 36 Planuri urbanistice generale elaborate - trim. IV, 2025 11. 6 zone de recreere la scară mare din orașele - trim. IV, 2025 12. Serviciilor de alimentare cu apă și sanitație în toată țară: 53 km rețele de apeduct construite; 7 km rețele de canalizare construite; 1 stație de tratare a apei construită/reabilitată; 2 stații de epurare a apelor uzate construite/reabilitate - trim. IV, 2024									Găgăuzia; Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală	finanțare din 27.05.2029, semnat între Banca Germană de Dezvoltare KfW, Ministerul Finanțelor Republica Moldova și Agenția de Dezvoltare Regională Centru; Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare (AID), în vederea realizării Proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, semnat la data de 21 aprilie 2022; ODD 6.1., 6.2. a, b,;
Obiectiv specific 7.2. Centrarea serviciilor publice pe nevoile oamenilor													
5.	Dezvoltarea Sistemului informațional „Platforma guvernamentală de informare și participare la administrarea condominiilor” (e-Condominiu)	Trim. II, 2024 - Trim. IV, 2025	1. Conceptul SI e-Condominiu aprobat - trim. IV, 2024 2. Sistem informațional dezvoltat - trim. IV, 2025					5000	6600	2300	13900	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Agenția de Guvernare Electronică	Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu

INDICATORII DE IMPACT
ai Planului național de dezvoltare pentru anii 2024-2026

Nr.	Obiectiv specific	Indicatori	Anul de referință	Valoare de referință	Ținta către 2026	Furnizorul de date
1.	OG 2.	Gradul de urbanizare,%	2021	41,80%	45,00%	Biroul Național de Statistică
2.	OG 2.	Ponderea autoturismelor electrice și hibride în totalul de autoturisme, %	2020	0,12%	10,00%	Agenția Servicii Publice
3.	OG 2.	Ponderea populației cu acces la surse de alimentare cu apă în totalul populației, %	2021	86,40%	91,00%	Biroul Național de Statistică
4.	OG 2.	Ponderea populației conectate la serviciul public de canalizare în totalul populației, %	2021	33,20%	53,00%	Biroul Național de Statistică
5.	OG 2.	Starea drumurilor publice naționale, ponderea drumurilor în stare „rea” și „foarte rea”, %	2020	46,80%	28,00%	Î.S. ”Administrația de Stat a Drumurilor”
6.	OG 2.	Rata accidentelor rutiere la 100 de mii de populație, %	2021	984,00%	78,00%	Ministerul Afacerilor Interne
7.	OG 2.	Parcursul mărfurilor transportate, după modul de transport (aerian, rutier, feroviar, fluvial), mil. tone-km	2022	7872,80	9648,90	Biroul Național de Statistică
8.	OG 2.	Parcursul pasagerilor transportați, după modul de transport (aerian, rutier, feroviar, fluvial), mil. pasageri-km	2022	5518,10	6844,10	Biroul Național de Statistică
9.	OG 2.	Calitatea infrastructurii rutiere conform Raportului Competitivității Globale, pe o scară de la 0 (cel mai rău) la 7 puncte (cel mai bine)	2019	2,6	3,5	Formul Economic Mondial
10.	OG 2.	Numărul de decese cauzate de accidente rutiere la 100 de mii de populație	2019	10,3	6,8	Ministerul Afacerilor Interne